

20.1.2023

Maa- ja metsätalousvaliokunta perjantai 20.01.2023 klo 09.00 / HE 286/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

Aika 20.1.2023 klo 9.00

Paikka Kokous toteutetaan etäkokouksena Teams-yhteyden avulla

Esityksen mukaan vesieläintautien aiheuttamia kustannuksia ja lopetetuista eläimistä aiheutuvia menetyksiä on edelleen perusteltua korvata valtion varoista. Valtiontukisääntöjen uudistus merkitsee, että nämä eläintautilaissa säädetyt tukimuodot voivat jatkua uuden vesiviljelyalan ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella. Suomen Kalankasvattajaliitto pitää valtion varoista suoritettavia korvauksia tärkeänä keinona vesieläintautien vastustamisessa ja eläintautivahinkoja kärsineen elinkeinonharjoittajan tukemisessa.

Vesieläintautien osalta ryhmäpoikkeusasetus laajentuu nykyiseen verrattuna, joten uusi asetus soveltuu suoraan perusteeksi eläintautilaissa säädettävien tukimuotojen käytölle ilman aiemmin tarvittua tukijärjestelmän notifiointia.

Suomen Kalankasvattajaliitto ry kiittää lausuntopyyntöä ja toteaa seuraavaa:

Esityksen mukaan vesiviljely-yrityksille korvattaisiin nykyiseen tapaan viranomaisen lopetettaviksi määräämien eläinten ja hävitettäväksi määräämän omaisuuden arvo. Lisäksi valtio kantaisi nykyiseen tapaan vastuun taudintorjuntapäätösten aiheuttamista kustannuksista siltä osin kuin kyse on eläinten lopettamiseen, lopetettujen eläinten, muiden sivutuotteiden ja omaisuuden hävittämiseen sekä puhdistukseen ja desinfektioon liittyvän työn tai tähän liittyvien laitteiden, välineiden, tarvikkeiden tai aineiden kustannuksista.

Momenttiin ehdotetun täsmennyksen mukaan käypä arvo määriteltäisiin sen arvon perusteella, joka eläimillä oli juuri ennen, kun heräsi tai vahvistettiin epäily eläintaudin esiintymisestä. Korvauksessa ei otettaisi huomioon eläintaudin aiheuttamaa arvon alentumista eikä lähtökohtaisesti myöskään sitä kasvua, joka tapahtuu taudin toteamisen ja päätöksen täytäntöönpanon välillä. Ehdotettu täsmennys eläimen käyvän arvon määrittämisaikakohdasta yhdenmukaistaisi ja selkeyttäisi arviointia sekä korvausten myöntämistä. Suomen Kalankasvattajaliitto ry kiinnittää huomiota siihen, että lopetettaviksi määrättyjen kalojen arvon määrittely perustuu kalojen yhteismassaan ja otannalla laskettavaan yksilön keskiarvopainoon, eikä tätä kokonaispainoa voida määrittää luotettavasti ennen eläinten lopetushetkeä.

Tuotannonmenetysten korvaamiset ovat jo voimassa olevan lain sanamuodon mukaan harkinnanvaraisia ja edellyttävät, että vahingot vaikeuttavat merkittävästi toimijan toimeentuloa. Vesiviljely eroaa kuitenkin muusta kotieläintuotannosta siinä, että riskeihin ei ole mahdollista itse vaikuttaa samassa määrin. Eläintauti voi levitä luonnossa vesiviljely-yritykselle myös siinä tapauksessa, että kaikkia varotoimenpiteitä on noudatettu, esim. myös velvoiteistusten tai kalojen ylisiirtojen kautta. Tällaisessa tapauksessa on varsin epäoikeudenmukaista,

jos yrittäjä joutuu vahingon kärsimään korvauksetta. On myös syytä huomata, että ruokakalankasvatuksen tuotantokierto on pitkä (2-3 vuotta), joten tuotannon uudelleenkäynnistys tautisaneerauksen jälkeen vaatii aikaa ja tapahtuu luontaisen vuosirytmikan takia viiveellä.

Suomen Kalankasvattajaliitto ry

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and lines, representing the name Johan Åberg.

Johan Åberg,
hallituksen puheenjohtaja